

(175. 1.)

KONINKLIJKE BOODSCHAP.

Aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

MIJNE HEEREN!

Wij bieden U hiernevens ter overweging aan een ontwerp van wet tot toekenning van een renteloos voorschot uit 's Rijks schatkist ten behoeve van den aanleg van een spoorweg van *Weert* naar de Belgische grens in de richting van *Maeseck*.

De toelichtende memorie (en bijlage), die het wetsontwerp vergezelt, bevat de gronden waarop het rust.

En hiermede, Mijne Heeren, bevelen Wij U in Godes heilige bescherming.

Het Loo, den 28 October 1907.

WILHELMINA.

(175. 2.)

ONTWERP VAN WET.

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, saluut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is, den aanleg te bevorderen van een spoorweg van *Weert* naar de Belgische grens in de richting van *Maeseck*;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Artikel 1.

Uit 's Rijks schatkist wordt een renteloos voorschot beschikbaar gesteld ten bedrage van een derde der kosten van aanleg, doch tot geen hooger bedrag dan f 60 000, ten behoeve van den aanleg van een spoorweg van *Weert* naar de Belgische grens in de richting van *Maeseck*.

Artikel 2.

Het in artikel 1 genoemde renteloos voorschot wordt onder voorwaarden, door Ons of krachtens Onze machtiging te stellen, toegekend aan den concessionaris voor den aanleg van den aldaar genoemden spoorweg, doch niet, dan nadat door belanghebbenden bij dien aanleg daarvoor ten genoegen van Onzen Minister van Waterstaat, voldoende ondersteuning zal zijn verleend, onder geene andere voorwaarden, dan waarop de goedkeuring van genoemden Minister zal zijn verkregen.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministerieele Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulk's aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De Minister van Waterstaat,

Handelingen der Staten-Generaal. Bijlagen. 1907—1908.

(175. 3.)

MEMORIE VAN TOELICHTING.

§ 1. De gemeente Weert, ten westen van Roermond gelegen in het gedeelte van de provincie Limburg, dat ten zuiden door België en aan de noordwestzijde door Noordbrabant wordt begrensd, is, dank zij hare ligging aan de Zuid-Willemsvaart en aan den spoorweg Budel—Vlodrop (het op Nederlandsch gebied gelegen gedeelte van de internationale verbinding Antwerpen—Glabach), in latere jaren aanmerkelijk in welvaart en bevolking toegenomen. Zij telt thans ongeveer 10 000 inwoners, heeft eene niet onbelangrijke industrie en handelsbeweging en is de marktplaats voor eene vrij uitgestrekte streek. Door den spoorweg naar Eindhoven zal Weert eene rechtstreeksche verbinding met het midden en westen van ons land verkrijgen, welke ongetwijfeld op den handel en op den vooruitgang van deze plaats van gunstigen invloed zal zijn.

Is die spoorweg tot stand gekomen, dan zal het verkeer in noordelijke richting, naar de zijde van Noordbrabant, in westelijke richting, naar de zijde van Antwerpen en in oostelijke richting, naar Roermond, per spoorweg mogelijk zijn. Alleen naar het zuiden, in de richting van Maeseck, ontbreekt dan nog eene spoorwegverbinding. Deze zal van veel belang zijn voor de ten zuiden van Weert gelegen Nederlandsche gemeente Stramproy, welke zuivel- en landbouwproducten beter aftrek zullen kunnen vinden, en voor de in die gemeente aangevangen ontginningen. Ook de Belgische plaatsen Molenbeersel en Kinroy zullen daardoor eene verbinding met Weert en de aldaar samenkomende spoorweglijnen verkrijgen. Eindelijk zal Weert zelve daardoor worden verbonden met het uitgestrekte net der Belgische stoomtramwegen (chemins de fer vicinaux), waarvan een drietal lijnen te Maeseck samenkomen.

Eene aan deze onderscheidene doeleinden beantwoordende verbinding kan op eenvoudige wijze worden tot stand gebracht door den aanleg van een stoomtramweg met gelijke spoorwijdte van 1 M., als de Belgische lijnen, waaraan te Maeseck aansluiting moet worden verkregen. Plannen voor zulk eene verbinding werden, voor het op Belgisch grondgebied gelegen gedeelte der lijn, door de Belgische Société Nationale des Chemins de fer vicinaux reeds geruimen tijd geleden aanhangig gemaakt. Zij vonden bij de Nederlandsche gemeenten Weert en Stramproy grooten bijval. Deze gemeenten besloten om, indien van de zijde van het Rijk en van de provincie Limburg medewerking kon worden verkregen, den aanleg van het op Nederlandsch gebied gelegen gedeelte voor het overige uit eigen middelen te bekostigen, zoodat om te trachten, door tussenkomst van de Belgische Société Nationale, de exploitatie van de geheele lijn Weert—Maeseck in ééne hand te doen komen. Gelijk bekend is, exploiteert laatstbedoelde maatschappij niet zelve de door haar aangelegde lijnen, doch wordt die exploitatie door haar aan andere ondernemingen opgedragen; in dit geval hebben de betrokken Nederlandsche en Belgische gemeenten besloten te zamen eene maatschappij te vormen, welke zich met de exploitatie zal belasten.

§ 2. Het op bovenvermelde wijze tot stand gekomen plan beoogt den aanleg van eene 20 K.M. lange tramlijn, welke voor ongeveer de helft (9.5 K.M.) op Nederlandsch grondgebied zal zijn gelegen. Te Weert zal de lijn aanvangen aan het bassin van de Zuid-Willemsvaart, waarlangs los- en laadsporen zijn ontworpen; tevens zal aldaar gelegenheid bestaan tot overlading van goederen in de wagens der hoofdspoorwegen. Tot de Nederlandsch-Belgische grens zal de aanleg geheel kunnen plaats

vebben op bestaande wegen. De te volgen richting en de te verkrijgen aansluitingen zijn nader aangegeven op het bij deze Memorie behoorende kaartje.

De kosten van aanleg van het Nederlandsch gedeelte van de lijn zullen, volgens eene door de Société Nationale opgemaakte en door den Raad van Toezicht op de Spoorwegdiensten voldoende geachte begrooting, f 180 000 bedragen. In deze raming zijn niet begrepen de aanschaffingskosten van het rollend materieel en den verderen inventaris, waarvan aangenomen werd dat deze door de exploitante van de lijn zouden geleverd worden.

Door de Provinciale Staten van Limburg is reeds voor eenige jaren aan de betrokken gemeenten eene bijdrage in de kosten van aanleg van den tramweg toegezegd en wel tot een bedrag van ten hoogste f 1800 gedurende twintig achtereenvolgende jaren. Aan deze toezegging was intusschen de voorwaarde verbonden, dat het Rijk aan de gemeenten Weert en Stramproy een renteloos voorschot zou verleen ten bedrage van ten minste een-derde der kosten van aanleg, vermeerderd met een zeker bedrag voor rollend materieel. Aangezien het, gelijk reeds werd opgemerkt, niet in de bedoeling lag, dat het voor de exploitatie der lijn benodigde rollend materieel door de gemeenten Weert en Stramproy zou worden bekostigd, werd door den ambtsvoorganger van den ondergeteekende aan de genoemde gemeenten medegedeeld, dat aan de voorwaarde van de provincie Limburg ten opzichte van het rollend materieel niet zou kunnen worden voldaan. Het eventueel door het Rijk toe te kennen renteloos voorschot zou toch moeten worden berekend naar de werkelijk door die gemeenten voor den aanleg van de lijn gedane uitgaven. Overigens verklaarde genoemde ambtsvoorganger zich bereid te bevorderen, dat een-derde der aanlegkosten, tot een maximum van f 60 000, door het Rijk zou worden bijgedragen.

In hunne zomervergadering van dit jaar hebben nu de Provinciale Staten van Limburg de bovenbedoelde voorwaarde uit het subsidie-besluit voor den onderwerpeliiken spoorweg doen vervallen. Bovendien werden, in verband met de wijzigingen, welke gebracht werden in de algemeene regelen, waar-

naar door de provincie geldelijken steun voor den aanleg van tramwegen kan worden verleend, in dat besluit nog enkele wijzigingen aangebracht, en wel in dien zin, dat de provinciale bijdrage gedurende een tijdvak van 25 in plaats van 20 achtereenvolgende jaren verschuldigd zal zijn. In de grootte van de jaarlijksehe bijdrage werd voor deze lijn geene wijziging gebracht, zoodat deze bepaald bleef op ten hoogste f 1800, doch door de verlenging van de periode gedurende welke zij verleend zal worden steeg de contante waarde van de bijdrage der provincie tot pl. m. f 30 000 of $\frac{1}{6}$ der geraamde aanlegkosten.

Wordt door het Rijk de gebruikelijke bijdrage van $\frac{1}{3}$ der aanlegkosten verleend, dan moet dus, afgezien van de jaarlijksehe uitkeering der provincie, door de gemeenten Weert en Stramproy een kapitaal van f 120 000 worden gevonden om den aanleg tot stand te brengen. Uit de omstandigheid, dat deze gemeenten, die onderscheidenlijk 9768 en 1384 inwoners tellen, daartoe bereid zijn bevonden, alsmede uit de provinciale bijdrage, blijkt voldoende in welke mate de totstandkoming van de ontworpen verbinding van belang wordt geacht. De ondergeteekende meent dan ook het oogenblik gekomen dat, overeenkomstig de vroeger gedane toezegging, een Rijksvoorschot tot het genoemde bedrag beschikbaar ware te stellen.

Ten einde daarbij de gelijkheid in opoffering tusschen het Rijk en de streek te handhaven zal, naast de provinciale bijdrage ter contante waarde van pl. m. f 30 000, een gedeelte van het door de gemeenten verschafte kapitaal tot een ongeveer gelijk bedrag als subsidie zijn aan te merken, met dien verstande, dat zoodra de uitkeering, welke de gemeenten ingevolge het omtrent de exploitatie te sluiten en door den ondergeteekende goed te keuren contract over eenig jaar van de exploitante zullen ontvangen, meer bedraagt dan 4 pct. over het overige, niet als subsidie beschouwde gedeelte van het door de gemeenten bijeengebrachte aanlegkapitaal, den Staat $\frac{1}{3}$ van het surplus als restitutie zal zijn uit te betalen.

De Minister van Waterstaat,

J. KRAUS.

TOEKENNING VAN EEN RENTELOOS VOORSCHOT UIT 'S RIJKS-SCHATKIST

ten behoeve van den aanleg van een Spoorweg
 van Weert naar de Belgische grens in de richting van Maeseijk.

(Bijlage der Memorie van Toelichting.)

